

Arbetarskyddsvalet på industrins och servicebranschernas arbetsplatser

Valanvisning 2011 EK, AKAVA, FFC, FTFC

På arbetsplatserna förrättas arbetarskyddsval i november-december. De valdas mandatperiod omfattar de på valet följande två kalenderåren om inte inom branschen eller i arbetarskyddskommissionen eller motsvarande samarbetsorgan på arbetsplatsen överenskommit om en längre period. Enligt lag kan man lokalt komma överens om högst en fyra kalenderår lång mandatperiod.

Anvisningen för arbetarskyddsvalen har uppgjorts av Arbetarskyddscentralen. Den är avsedd som minneslista och hjälp vid de praktiska arrangemangen. Anvisningen grundar sig på lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen (44/2006) samt på avtal mellan arbetsmarknadsparterna.

Anvisningen kan också laddas ned på Arbetarskyddscentralens webbplats (www.ttk.fi/arbetarskyddsvalet).

Om förbunden emellan har överenskommit om valanvisningar, följs dessa.

Förberedelser inför valet

Vid valet utser arbetstagarna på arbetsplatsen sina representanter:

- Arbetarskyddsfullmäktige och två ersättare på arbetsplatser med minst 10 arbetstagare (kan väljas även på mindre arbetsplatser).
- Medlemmar och ersättare till arbetarskyddskommissionen eller motsvarande samarbetsorgan på arbetsplatser med minst 20 arbetstagare. Arbetarskyddskommissionens eller motsvarande organs sammansättning bestäms enligt lag, kollektivavtal eller lokalt avtal.
- Arbetarskyddsombudsmän, om man lokalt kommit överens om detta.

De arbetstagare som är i funktionärsställning har rätt att välja egna fullmäktige och två ersättare samt representanter och ersättare i kommissionen eller motsvarande organ.

Samarbetsparter på gemensamma arbetsplatser är den arbetsgivare som utövar den huvudsakliga bestämmanderätten och den arbetarskyddsfullmäktig som är anställd hos denne.

Arbetstagarna och funktionärerna skall kontakta arbetsgivaren för att komma överens om valarrangemangen. Efter detta skall arbetsgivaren omgående kalla representanter för arbetstagarna och funktionärerna till förhandlingar för att närmare komma överens om detaljerna i anslutning till valförrättningen.

Arbetsgivaren skall vid behov ge uppgifter om arbetstagarnas rätt att välja arbetarskyddsfullmäktig.

Den av arbetsgivaren utsedda arbetarskyddschefen har till uppgift att vidta nödiga åtgärder för åstadkommande av samverkan.

Funktionär eller arbetstagare

Inom industrin räknas som arbetstagare en person på vilken arbetstagaravtalet tillämpas och analogt som funktionär en person på vilken funktionärsavtalet tillämpas. Som funktionär räknas också högre funktionärer.

I företagen inom servicebranschen avgörs indelningen i arbetstagare och funktionärer enligt de nämnda principerna med beaktande av avtalen mellan förbunden.

Arbetsplats

För förrättandet av valet skall parterna inledningsvis fastställa den arbetsplats för vilken representanter skall väljas. Med en sådan sk. samarbetsarbetsplats avses en med hänsyn till verksamhetens art och omfattning samt antalet arbetstagare på verksamhetsstället eller i verksamhetsenheten och med tanke på regionen och verksamheten ändamålsenlig helhet som bildas av ett eller flere verksamhetsställen eller verksamhetsenheter.

Övriga frågor i anslutning till valet

Arbetsgivaren skall till förfogande ställa en förteckning över arbetstagarna och funktionärerna på arbetsplatsen. Om funktionärerna meddelat att de väljer en egen arbetarskyddsfullmäktig och två ersättare skall en separat förteckning över funktionärerna sammanställas. Förteckningen skall också uppta de personer som av olika orsaker befinner sig på ledighet och de som är permitterade. Dessutom skall man komma överens om hur valrätten för de arbetstagare och funktionärer vilkas arbetsförhållande inletts efter dateringen av den nämnda förteckningen skall konstateras.

För förrättandet av valet skall arbetsgivaren till arbetstagarnas förfogande ställa ändamålsenliga utrymmen. Arbetsgivaren får ej förhindra eller försvåra anordnandet av valet. Valet får dock inte medföra onödig störning i verksamheten på arbetsstället.

Då valdagen överenskommit skall tiden och platsen för valet minst 14 dygn före valförrättningen anges i en kungörelse som sätts upp till påseende på arbetsplatsen eller annars med ett tillkännagivande till arbetsplatsens samtliga arbetstagare och funktionärer.

Om funktionärerna meddelat att de väljer egna representanter skall man sträva till att valförrättningen sker samtidigt som arbetstagarna väljer sina representanter.

Valförrättningen

Arbetarskyddskommissionen eller motsvarande samarbetsorgan ansvarar för valförrättningen. Själva valförrättningen och rösträkningen handhas av de medlemmar i arbetarskyddskommissionen eller samarbetsorganet som representerar löntagarna. Dessa bildar också valkommittén. Om valförrättningen kan man också lokalt komma överens annorlunda.

De medlemmar i arbetarskyddskommissionen eller motsvarande samarbetsorgan som deltar i valförrättningen får ersättning för sitt förtjänstbortfall och erhåller arvode för det arbete som utförts utom arbetstid. Arvodet bestäms antingen enligt avtalen om samarbete inom de olika branscherna eller enligt lag.

Kandidatnominering

Till kandidat i valet kan endast nomineras arbetstagare eller funktionär på ifrågavarande arbetsplats.

Alla arbetstagare och funktionärer på arbetsplatsen får nominera och också själva ställa upp som kandidater. Kandidaternas namn och deras samtycke skall delges valkommittén skriftligen inom den överenskomna tiden.

Samtidigt som valkommittén meddelar tiden och platsen för valet samt valproceduren skall kommittén meddela vilken dag den officiella kandidatnomineringen senast skall ske. För kandidatnomineringen skall minst 7 dagar reserveras.

Kandidatnomineringen avslutas 7 dagar före valförrättningen. Kandidater som anmäls efter detta införs inte i den kandidatförteckning som valkommittén fastställer. Vid nomineringen skall tydligt anges för vilken eller vilka poster personen kandiderar.

Val behöver inte förrättas om endast en kandidat som gett sitt samtycke ställts upp för varje uppdrag och ordningen för ersättare överenskommit (sk. sämjoval). I så fall fastställer valkommittén valet.

Om kandidaterna är fler än det antal personer som skall väljas måste val anordnas. Om det för någon uppgift inte finns en enda kandidat måste kandidatnomineringen göras om. I valet får man också rösta på andra personer än de som är uppställda.

Om huvudförtroendemannen också är arbetarskyddsfullmäktig måste två ersättare väljas eller utses.

I valet får inte kränkande eller nedsättande texter användas.

Rösträtt

Rätt att delta i valet har alla de arbetstagare och funktionärer på arbetsplatsen, vilkas arbetsförhållande pågår under valdagen, inklusive t ex permitterade och personer som är föräldralediga.

Röstning

Valet skall förrättas som majoritetsval med slutna sedlar. Med ett enhälligt beslut av valkommittén kan man också komma överens om annorlunda valproceduren.

Röstningen skall ske så att valhemligheten bevaras. I vallängden skall anteckning göras för de personer som utnyttjat sin rösträtt. Valhemligheten och anteckningskravet gäller också vid eventuell elektronisk röstning.

I mån av möjlighet skall röstning möjliggöras under så många dagar att t ex alla friskift blir beaktade i tillräcklig utsträckning.

För röstningen skall det finnas en röstsedel med vilken man samtidigt röstar på arbetarskyddsfullmäktige och ersättare, vid behov medlemmar i kommissionen samt ersättare för dessa samt arbetarskyddsombudsmän. Man kan även använda separata röstsedlar för respektive val. Röstsedlarna skall vara tydliga för hindrande av missförstånd. Röstningen sker genom att anteckna kandidaternas namn eller nummer på röstedeln eller röstsedlarna.

I vallokalen skall finnas en valurna för röstsedlarna. Urnan skall vara sigillförsedd, låst eller på annat sätt säkrad. Den första röstaren kontrollerar att urnan är tom då röstningen börjar. Röstedeln skall märkas innan den läggs i urnan. Röstningen skall ordnas så att valhemligheten bibehålls. I vallokalen skall också en av valkommittén fastställd kandidatförteckning finnas.

Reklam för kandidaterna får inte förekomma i vallokalen.

Poströstning

Om det är svårt att ordna en gemensam röstningstid och en gemensam vallokal kan man komma överens om poströstning.

Vid poströstning skall man försäkra sig om att den röstandes rösträtt konstateras och att valhemligheten bibehålls.

Vid poströstningen skall två kuvert användas. Den ifyllda röstsedeln innesluts i det första kuvertet och detta samt ett meddelande om röstarens namn innesluts i det yttre kuvertet. Detta kuvert tillställs valkommittén per post eller på annat tillförlitligt sätt.

Poströstningen skall avslutas i så god tid att de som redan utnyttjat sin rösträtt kan antecknas i vallängden innan valförrättningen börjar i den egentliga vallokalen.

Valresultat och protokoll

Sedan röstningstiden löpt ut öppnar valkommittén urnan, räknar rösterna samt sätter upp ett protokoll över valet och bekräftar detta med sina underskrifter. Valkommittén avgör röstsedelns godkännande.

Vid fullmäktigevalet blir den som fått de flesta rösterna fullmäktig samt vid valet av ersättare den som fått de flesta rösterna första ersättare och den som fått nästmest röster andra ersättare.

Om en och samma person fått röster både vid valet av fullmäktig och vid valet av ersättare, räknas de skilt för sig i vardera valet.

Om en och samma person får tillräckligt många röster för att bli vald både till fullmäktig och till endera ersättare uppdraget, skall han på basis av rösträkningen konstateras blivit vald till det ordinarie fullmäktiguppdraget.

Om rösterna faller lika avgörs valresultatet genom lottning.

Valprotokollet ställs ut till påseende på arbetsplatsen och arbetsgivaren tillställs en kopia av protokollet.

Meningsskiljaktigheter

Valkommittén skall meddela datum före vilket eventuella anmärkningar mot valet skall anmälas till kommittén.

Om det uppstår ovisshet om anordnandet av valet eller detta medför oenighet och den berörda arbetsgivaren är organiserad avgörs tvisten av branschförbunden. I övriga fall ger respektive regionförvaltningsverkets ansvarsområde för arbetarskyddet behövliga instruktioner.

Anmälan till arbetarskyddsregistret

Arbetsgivaren skall till arbetarskyddsregistret som upprätthålls av Arbetarskyddscentralen meddela uppgifterna om de personer som valts eller utsetts till arbetarskyddsuppgifterna. Anvisning om elektroniskt meddelande och utskrivbara anmälningsblanketter finns på Arbetarskyddscentralens websidor www.ttk.fi/registret.

Sammanfattning av arbetsgivarens skyldigheter vid förrättandet av valet

---

Arbetsgivarens skyldigheter gällande anordnande av valet grundar sig på lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen och är följande:

- Skall vid behov ge information om arbetstagarnas rätt att välja arbetarskyddsfullmäktig.
- Om valets tidpunkt och plats skall på förhand överenskommas med arbetstagarna och funktionärerna.
- En förteckning över arbetstagarna på arbetsplatsen och särskilt över funktionärerna, om dessa meddelat att de väljer en egen arbetarskyddsfullmäktige, skall ställas till förfogande.
- För ändamålet lämpliga lokaler som arbetsgivaren förfogar över skall gratis anvisas. Arbetsgivaren får inte förhindra eller försvåra förrättandet av valet. Valet får dock inte medföra onödig störning i verksamheten på arbetsstället.
- Skall ersätta inkomstbortfallet för medlem i arbetarskyddskommission eller motsvarande organ då denne deltar i valförrättningen och erlagga arvode för utförd nödvändig uppgift utanför arbetstid.
- Till registret över arbetarskyddspersonalen meddela vilka personer som valts.

Valkommitténs protokoll

Protokoll över valet av arbetarskyddspersonal

Arbetsställe _____

Datum ____ / ____ _____

Vid valförrättningen närvar
valkommitténs ordförande

_____

samt medlemmarna

_____

_____

_____

_____

1 §

Valförrättningen inleddes ____ / _____ kl _____, varvid den första röstanden

_____

konstaterade att valurnan var tom. Därefter stängdes valurnan.

2 §

Röstningen avslutades ____ / _____ kl _____

_____

Antalet röstande räknades utgående från förteckningen över de som har röstat, sammanlagt _____

Röstsedlarna räknades, sammanlagt _____

Rösterna fördelade sig enligt följande

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

Antalet icke godkända röstsedlar var _____

Detta protokoll justerades omedelbart

_____

valkommitténs ordförande

_____

valkommitténs sekreterare

Medlemmar

_____	_____
_____	_____
_____	_____

Röstsedel

Arbetarskyddsval

Till arbetarskyddsfullmäktig för arbetstagarna / funktionärerna:

Förnamn	Tillnamn
---------	----------

Till ersättare:

Förnamn	Tillnamn
---------	----------

Förnamn	Tillnamn
---------	----------

Till medlem av arbetarskyddskommissionen:

Förnamn	Tillnamn
---------	----------